

μᾶλλον ἰσχυροτέρου αὐτοῦ... καὶ ἀπέθανεν.

Ἀπέθανεν ἐν τινι τῆς Σιβηρίας καλύβῃ, ἄνευ οὐδενὸς παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν της ἱερέως ἢ τοῦ πατρὸς της, ὅστις αὐτὸς ἀπήγγειλε τοὺς νεκρωσίμους ψαλμοὺς, αὐτὸς ἔσκαψε μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας τὴν γῆν τοῦ δαπέδου τῆς καλιᾶς, ἵνα θάψῃ ἐκεῖ τὴν κόρην του.

— Οὕτως ἔδοξε τῷ Θεῷ, εἶπε συμπληρῶν τὸ σπαρξικάρδιον τοῦτο καθήκον· ὅπως ἐξαγισθῇ τὸ παρελθὸν τοῦ Μεντσικῶφ καὶ τὸ ὄνομά του ἐν τῷ μέλλοντι, ἐχρειάζετο ἐν θύμα· ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθὸς ἀλλὰ καὶ δίκαιος, καὶ ἐπέζησεν ὀλίγον χρόνον τῆς πολυφιλήτου του θυγατρὸς.

Μετά τὴν ἀπώλειαν τοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας του, ὁ θάνατος τῷ ἐφαίνετο πλέον εὐεργέτημα, καὶ ἀπέθανεν ἀποσπασθεὶς ἐντελῶς τῶν ἀνθρωπίνων μεγαλείων, πλήρης γαλήνης καὶ καρτερίας, ὡς ὀφείλει ν' ἀποθάνῃ ὁ χριστιανός. Δοὺς δὲ τὴν τελευταίαν εὐλογίαν εἰς τὰ τέκνα του εἶπεν·

— Αἱ ψυχαί σας εὐρίσκονται ἀκόμη ἐν ἀθώῳ καταστάσει· ταύτην δὲ θὰ προστατεύσωσι μᾶλλον αἱ ἔρημοι αὐταί, ἢ ὁ τῆς αὐλῆς ἀήρ· ἐὰν ὁμως ποτὲ ἐπιστρέψῃτε ἐκεῖ, ἐκεῖνα μόνον τὰ παραδείγματα νὰ ἐνθυμηθῆτε, ὅσα σὰς ἔδωκα ἐν ταύτῃ τῇ διαμονῇ.

Καὶ τὸν ἔθαψαν τὰ τέκνα του ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ, ἔνθα αὐτὸς εἶχε καταθέσει τὴν πρωτότοκόν του κόρην.

Καθ' ἣν ὁμως στιγμήν ἐπλησίαζε νὰ ἐκπνεύσῃ, αὐλικὸς τις ταχυδρόμος ἐκόμισεν αὐτῷ τὴν χάριν καὶ τὰ εἰς Πετρούπολιν ἀνακλητήριά του. Πέτρος ὁ Β' εἶχεν ἀποθάνει· ἡ πρώτη δὲ φροντίς τῆς αὐτοκρατείας Ἀννης τῆς διαδεχθείσης αὐτὸν, ἄμ' ἀναβάσης τὸν θρόνον, ἦτο ν' ἀνακαλέσῃ ἐκ Σιβηρίας τὸν φίλον καὶ πιστὸν τοῦ πατρὸς ὑπουργόν, τὸν ὁποῖον κατὰ τὴν ἐξορίαν του ἔμελλον ν' ἀντικαταστήσωσιν οἱ δημιουργοὶ τῆς δυστυχίας του, οἱ Δολγοροῦκκι. Ἄλλ' ἐκ τοῦ παλινστροφίου τούτου τῆς τύχης μόνος ὁ Ἀλέξανδρος Μεντσικῶφ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἐλένη ὠφελήθησαν. Ἐπανελθόντες ἐν Ῥωσσίᾳ ἔτυχον παρὰ τῇ αὐτοκρατείᾳ Ἀννης ἀνταξίας τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς των δεξιώσεως, ἀποδοθέντων εἰς τὸν υἱὸν πάντων τῶν ὑπουργημάτων καὶ ἀξιωματίων τοῦ πρίγκιπος πατρὸς.

Ἐκτοτε ἀπὸ τῆς εὐδαιμονίας ταύτης ἐπανόδου, ὁ οἶκος τοῦ Μεντσικῶφ δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ρίπτῃ τὰς ζωηροτέρους λάμψεις.

ΔΗΜ. Π. ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ Μανουὴλ Τομπάκης διηγεῖτο, αὐτόπτης τοῦ πράγματος γενόμενος, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Νικόλαος ἠναγκάσθη ποτὲ ἐξ ἐναντίων ἀνέμων νὰ καταπλεύσῃ εἰς Πύλον, ὅπου εὗρεν ἠγκυροβολημένον τὸν φίλον του Νικόλαον Λάμπρον ἐκ Σπετσῶν. Ἀμφότεροι οἰκειωθέντες πρὸς τὸν ἀ-

γᾶν τοῦ τόπου, προσεκλήθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς γεῦμα· καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐωχίας εἶπεν ὁ δ-σμανίδης τοπάρχης τὸν Λάμπρον νὰ τραγουδήσῃ· ὁ δὲ, ζητήσας τὸ μουσικὸν ὄργανόν του, ἤρχισε

Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερά
Καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια,
Διψᾷ καὶ ὁ δόλιος Ζαχαρίας
Γιὰ τούρκικα κεφάλια.

Διεκόπη μόνον μετὰ τὴν πρώτην ταύτην στροφὴν ἵνα εἶπῃ πρὸς τὸν ξενίζοντα δεσπότην· «μὴ σοῦ κακοφανῇ, ἀγᾶ μου, τὸ τραγουδί τὸ λέγει.» — «Δὲν πειράζει, ἀπήντησε μειδιῶν ὁ δ-σμανίδης, δὲν πειράζει, ῥεζῆν Νικόλα, ἐξακούθει.»

ΙΝΔΑΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΠΤΑΣΙΑΙ

Παρητηρήθη πολλάκις ὅτι παρεμπίπτοντος λόγου ἐν τινι συναναστροφῇ περὶ ὑπερφυσικῶν φαινομένων, οἱ ἡμίσεις τοῦλάχιστον τῶν παρηρυσκομένων εἶνε ἔτοιμοι νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν διὰ τῆς διηγήσεως διαφόρων περιστατικῶν, τῶν ὁποίων ὁμως σπανίως ὑπῆρξαν μάρτυρες αὐτόπται, ἀλλ' ἔμαθον παρ' ἄλλων ἀκουσάντων αὐτὰ παρὰ τῶν αὐτοπτῶν.

Αἱ πλείσται βεβαίως, τῶν τοιούτων διηγήσεων εἶνε παντάπασι φαντασιώδεις, αἱ δὲ λοιπαὶ στηρίζονται ἐπὶ σφαλερᾶς ἀντιλήψεως μάλ-λον ἢ ἤττον κοινῶν φυσικῶν φαινομένων, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ὑπερφυσικαὶ δυνάμεις τερατουργοῦσι κατὰ προτίμησιν ἐνόπιον ἀνθρώπων ἀμαθῶν καὶ ἀγεύστων ἐπιστήμης, τὸν αὐχένα τῶν ὁποίων πιέζει βαρὺς τῆς δεισιδαιμονίας ὁ ζυγός.

Τὸν πραγματικὸν πυρῆνα πολλῶν ἐκ τῶν διηγήσεων τούτων ἀποτελοῦσιν αἱ λεγόμεναι παρηρυσθησῖαι (hallucinationes). Καλοῦνται δὲ τοιοῦτοτρόπως ἰνδάσματα ἢ εἰκόνες προσώπων καὶ πραγμάτων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τίποτε πραγματικόν, παρίστανται ὁμως εἰς τὴν συνείδησιν ὡς ἀληθεῖς, ὑπὸ διαφόρους ἐνεργείας καὶ καταστάσεις, καὶ συμφέρονται πολλαχῶς μὲ τὰς ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου πραγματικὰς ἀντιλήψεις.

Εἶναι δὲ αἱ παρηρυσθησῖαι γεννήματα ἀνωμά-λου ἢ ἀσυνήθους λειτουργίας τῶν νεύρων, ἰδίως τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ αἱ ἀπλούταται μορφαὶ των διατελοῦσι τοῖς πᾶσι γνωσταί. Εἰς αὐτὰς π. χ. ἀνάγεται ἡ αἴσθησις τῆς μυρμηκιάσεως, τῆς ὁποίας ἀντιλαμβανόμεθα πολλάκις χωρὶς νὰ ὑπάρχωσι πραγματικῶς μύρμηκες ἐπὶ τῶν μελῶν μας. Ὁμοίως καὶ ἡ ἄνευ γευστοῦ τινος ἀντικειμένου πικρὰ γεῦσις ἐν τῷ στόματι ὁμοίως ἢ ἐμβοῆ τῶν ὠτων καὶ οἱ διάφοροι ἤχοι, μάλι-στα οἱ ἐκ τῆς κινήσης, καθὼς ἐπίσης οἱ σπινθη-ρες καὶ αἱ μαρμαρυγαὶ καὶ αἱ λοιπαὶ φωταψαί, τὰς ὁποίας βλέπομεν ἐνίοτε ἐν τῷ σκότει.

Καὶ αἱ μὲν παρηρυσθησῖαι αὐταί, ὡς κοιναὶ καὶ τοῖς πᾶσι συνήεις, οὐδεμίαν εἰς οὐδένα

ἐμποιοῦσιν ἐντύπωσιν, οὔτε πρόξενοι ἐγένοντο προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν. Ὑπάρχουσιν ὁμοίως ἄλλαι, καθ' ὅμοιον μὲν ἀκριβῶς τρόπον παραγόμεναι καὶ οὐδεμίαν ἐπομένως ἔχουσαι οὐσιώδη διαφορὰν ἀπὸ τὰς προειρημένας, αἰτίνας ὁμως διὰ τὴν σπανιότητα αὐτῶν καὶ διὰ τὴν ἐντελεστέραν ὁμοιοτήτά των πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀντιλήψεις, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τὰς περιστάσεις καθ' ἃς παρουσιάζονται, διήγειραν ἀνέκαθεν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀπέδωκαν τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν εἰς δυνάμεις ὑπερφυσικὰς καὶ μυστηριώδεις.

Κανονικῶς παρουσιάζονται τοιαῦτα παραισθησιαί εἰς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ ψυχικῶν νοσημάτων, ἐξ αὐτῶν δὲ κυρίως προέρχεται ἡ ἀντίφασις καὶ ἡ ἀσυμφωνία τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων τῶν πασχόντων πρὸς τὰς περιστάσεις ἐν αἷς εὐρίσκονται ἀσυμφωνία, ἥτις, ὡς γνωστὸν, ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῶν ῥηθέντων νοσημάτων. Διότι ὁ τεταραγμένος τῶν ἀρρώστων νοῦς, μὴ ὢν εἰς θέσιν νὰ διακρίνη τὰς πραγματικὰς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὰ γεννήματα νοσητικῶν ἐγκεφάλου, συγχέει ἀμφοτέρω, πλάττων ἐξ αὐτῶν κόσμον ἴδιον, διάφορον τοῦ πραγματικοῦ, κατὰ τὸν ὅποιον σκέπτεται καὶ συναισθάνεται καὶ ἐνεργεῖ πρὸς βλάβην, ἐννοεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Ἐκ τούτου δ' ἐπήγαγεν ἡ καὶ νῦν πολυλαχοῦ ἐπικρατοῦσα δόξα, ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος νοσήματα προέρχονται ἐκ τῆς ἐν τῷ σώματι τῶν πασχόντων ἐνοικήσεως πνευμάτων πονηρῶν, ἅτινα δεσμεύοντα τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν αὐτενέργειαν τῶν «δαιμονισμένων» καὶ λαμβάνοντα κατοχὴν τῶν σωματικῶν αὐτῶν ὀργάνων, λέγουσι καὶ πράττουσι κατὰ τὰς ἰδίας ὀρέξεις. Δὲν πρόκειται νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα λεπτομερῶς τὰ ἰνδάλματα καὶ τὰς ποικίλας ὀπτασίας τῶν τοιούτων ἀρρώστων, διότι ἔπρεπε νὰ διεξέλθωμεν τότε ὅλην τὴν συμπτωματολογίαν τῶν ψυχικῶν νοσημάτων, πράγμα καὶ ἀδύνατον καὶ ἐν μέρει περιττόν. Τὰ τοιαῦτα νοσήματα δὲν εἶναι δυστυχῶς τόσο σπάνια, ὥστε ἕκαστος δύναται ἀναζητῶν ν' ἀνεύρη ἐν τῇ μνήμη του παραδείγματα τῶν λεγομένων. Ὑπάρχουσιν ὁμως ἐκτὸς τούτων καὶ ἄλλαι καταστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας, ἄνευ ἐπαισθητῆς ἀλλοιώσεως τοῦ ἐγκεφάλου, παρατηροῦνται τοιαῦτα τῆς λειτουργίας του παρεκτροπαί. Κατὰ τοῦτο δὲ ὁ ἐγκέφαλος, τὸ ἀνεξερευνητῶς πολυπλοκώτατον καὶ λεπτοφύεστατον τῶν φυσικῶν μηχανημάτων, ὁμοιάζει πρὸς τὰς χειροποιήτους μηχανὰς, τῶν ὁποίων ἡ κίνησις ἀνακόπτεται ἢ παρεκτρέπεται τόσῳ εὐκολώτερον, ὅσῳ πολυσυνθετώτεται καὶ λεπτότεροι τυγχάνουσιν οὔσαι.

Τοιοτοτρόπως εἶνε βέβαιον ὅτι ὑπερβολικὴ καὶ ἐπίμονος ἔντασις τῶν πνευματικῶν δυνάμεων δύναται νὰ καταλήξῃ εἰς τοιαύτην ἀνω-

μαλίαν τῆς ἐγκεφαλικῆς λειτουργίας, ὡς μαρτυροῦσι παραδείγματα πολλὰ περιφανῶν ἀνδρῶν, ὅλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ ἀφωσιωθέντων εἰς θεωρητικὴν ζήτησιν ἢ πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀληθείας. Ὁ γερμανὸς φιλόσοφος Μωσῆς Μένδελσων, λόγου χάριν, νοσήσας ἐξ ὑπερβολικῆς μελέτης, ἤκουεν ἐπαναλαμβανομένας τὴν ἐσπέραν μεγαλοφῶνως καὶ μὲ τρόπον ὀχληρότερον πάσας τὰς συνδιαλέξεις, τὰς ὁποίας τὴν ἡμέραν εἶχε κάμει. Ὁ Πασκάλ, ὅστις ἐξέπληξε τοὺς συγχρόνους του διὰ τῶν ἀνακαλύψεων του ἐν ἡλικίᾳ, καθ' ἣν ἄλλοι φοιτῶσιν ἀκόμη εἰς τὸ σχολεῖον, ἔβλεπε διαρκῶς παρὰ τὸ πλευρόν του χαίνουσαν ἄβυσσον. Ἡ δὲ εὐρωστὸς διάνοια τοῦ Λουθήρου, ἡ ἐκ βάθρων ἀνασεῖσασα καὶ ἀκρωτηριάσασα τὸν παπικὸν κολοσσόν, κατετρώχετο ὑπὸ τῆς παρουσίας διαβόλων, πρὸς τοὺς ὁποίους συχάνικς ἠναγκαζέτο νὰ παλαίῃ. Γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας εἶνε τοῖς πᾶσι τὸ φάσμα, τὸ ἐμφανισθὲν εἰς τὸν Βροῦτον κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐν Φιλίπποις μάχης, καὶ τὸ ὁποῖον προφανῶς ἀνάγεται ἐνταῦθα, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ὠραία περιγραφή τοῦ Πλουτάρχου.

«Φύσει μὲν ἦτο ὁ Βροῦτος βραχύπνοος, ἔχων περιορισμένον τὸν ὕπνον του διὰ τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἀσκήσεως εἰς ὀλίγου χρόνου μόριον. Τὴν ἡμέραν οὐδέποτε ἐκοιμάτο, τὴν δὲ νύκτα, ἐνῷ πάντες ἀνεπαύοντο, αὐτὸς ἐκοιμάτο τόσον χρόνον μόνον, ὅσος ὑπελείπετο αὐτῷ, ὅταν δὲν εἶχε τι νὰ πράξῃ ἢ τι νὰ συνδιαλεχθῇ. Κατὰ τὸν χρόνον δ' ἐκείνον, τοῦ πολέμου ὕφισταμένου, ἔχων εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὰς ὑπὲρ τῶν ὄλων πράξεις, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν φροντίδα ἐστραμμένην πρὸς τὸ μέλλον, ὀλίγον ἐκοιμάτο τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον, τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον τῆς νυκτὸς μετεχειρίζετο πρὸς τὰ κατεπείγοντα τῶν πραγμάτων. Ὅταν δὲ ἤθελεν ἐξοικονομήσει τὴν περὶ ταῦτα χρεῖαν, ἀνεγίνωσκε βιβλίον μέχρι τρίτης φυλακῆς, καθ' ἣν συνειθίζον ἑκατοντάρχοι καὶ χιλιάρχοι νὰ φοιτῶσι πρὸς αὐτόν. Ὅτε λοιπὸν ἐμελλεν ἐξ Ἀσίας νὰ διαβιβάσῃ τὸ στράτευμα, ἦτο νυξ βαθυτάτη, φῶς δ' εἶχεν οὐ πᾶν λαμπρὸν ἢ σκηνῆ, πᾶν δὲ τὸ στρατόπεδον σιωπῇ κατεῖχεν ὁ δὲ Βροῦτος συλλογιζόμενός τι καὶ σκοπῶν πρὸς ἑαυτόν, ἠσθάνθη ὅτι κάποιος εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνήν. Ἀποβλέψας δὲ πρὸς τὴν εἰσοδον, βλέπει δεινὴν καὶ ἀλλόκοτον ὄψιν ἐκφύλου σώματος καὶ φοβεροῦ, σιωπηλῶς παρισταμένου ἐκεῖ. Τολμήσας δὲ νὰ ἐρωτήσῃ «Ποῖος εἶσαι ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν θεῶν, ἢ τί θέλων ἦλθες πρὸς ἡμᾶς;» ἀπήντησε τὸ φάσμα «Ὁ σὸς, ὦ Βροῦτε, κακὸς δαίμων. Θὰ μὲ ἴδῃς δὲ περὶ Φιλίππους.» Ὁ δὲ Βροῦτος μὴ διαταραχθεὶς «Θὰ μὲ ἴδῃς», εἶπεν. («Ὁ σὸς, ὦ Βροῦτε, δαίμων κακός· ὄψει δὲ με περὶ Φιλίππους» καὶ ὁ Βροῦτος οὐ διαταραχθεὶς «Ὁψομαι εἶπεν.»)

Εἰς ἄλλας δὲ πάλιν περιστάσεις αἱ παραισθησιαὶ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προεισαγωγικὸν σύμπτωμα ὑπολανθάνοντος ψυχικοῦ νοσήματος, περὶ τοῦ ὁποῖου οἱ οἰκεῖοι καὶ φίλοι οὐδεμίαν ἀκόμη συνέλαβον ὑπόνοιαν. Ἄγγλος ἰατρός περὶ τὰ ψυχικὰ νοσήματα ἀσχολούμενος ἀναφέρει π. χ. ζωγράφον τινά, ὅστις ἐκέρδησεν ἀργύριον πολὺ, ἐκμεταλλευθεὶς τὴν ὁποίαν εἶχεν ιδιότητα τοῦ νὰ βλέπῃ τὰ πρόσωπα καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν των. Εἶχε τὸ σύστημα νὰ παρατηρῇ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν λεπτομερῶς καὶ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὸν ἐνώπιόν του καθήμενον πελάτην, αὕτη δὲ ἦτον ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία ἀπαιτούμενη συνέντευξις. Ὅταν ἤθελε ν' ἀρχίσῃ τὴν ζωγραφίαν, ἐκάθιζε διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὴν ἐνώπιόν του ἔδραν τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ εἰκονίσῃ πρόσωπον, καὶ ἐτελείωνε τὸ ἔργον μετὰ ταχύτητος καὶ ἀκριβείας, ἥτις κατέστησεν αὐτὸν γνωστὸν καὶ περιζήτητον. Τοιοῦτοτρόπως ἠδύνατο νὰ φιλοτεχνῇ οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν διακοσίων ἀπεικονισμάτων κατ' ἔτος. Ἄλλ' ἡ καρποφόρος αὕτη ιδιότης τὸν ἐπρόδωκεν ἐπὶ τέλους. Οἱ φανταστικοὶ πελάται ἤρχισαν ν' ἀμφιβάλλωσιν, μὴ γνωρίζοντες εἰς ποία πραγματικὰ πρόσωπα ἀνῆκον, μετὰ τοῦτο ἐπῆλθε γενικὴ σύγχυσις ἰδεῶν καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τέλους παρεφρόνησε.

Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἀναφέρει ἄλλον τινὰ κεκτημένον τὴν παράδοξον δύναμιν νὰ θέτῃ ἑαυτὸν, ὡς ἐν κατόπτρῳ, πρὸ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν. Τὸ περιεργὸν τοῦτο ἀντίτυπον ἐγέλα, ὁσάκις αὐτὸς ἐγέλα, καὶ ἐν γένει ἔπραττε πάντα κατὰ μίμησιν τοῦ πρωτοτύπου. Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος ἀστεϊσμός καθήνησεν ἐπὶ τέλους τοσοῦτον ὀχληρὸς, ὥστε ὁ ἄνθρωπος μὴ δυνάμενος ἄλλως ν' ἀπαλλαγθῇ ἀπεφάσισε νὰ αὐτοκτονήσῃ. Τοῦτο καὶ ἔπραξε μετὰ πολλῆς ἀταραξίας, περιμείνας τὸ μεσονύκτιον τῆς 31 Δεκεμβρ., ὅτε διαθέσας πάντα τὰ καθ' αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτόχειρ τέλος εἰς τὴν ζωὴν του.

Πολὺ συνηθέστεραι εἶνε αἱ παραισθησιαὶ αἰ ἐμφανιζόμεναι, ὅταν τὸ αἷμα τὸ διαποτίζον τὸν ἐγκέφαλον ἀλλοιοῦται ἐπαισθητικῶς κατὰ τὴν θερμοκρασίαν ἢ κατὰ τὴν σύνθεσιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ παράσχη καταλήλως τὰ ὕλικά, δι' ὧν διατηρεῖται ἡ φυσιολογικὴ λειτουργία τῶν εἰρημνέων ὀργάνων. Διὰ τοῦτο εἰς πάντα σχεδὸν τὰ ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ συνοδευόμενα νοσήματα ὁ ἐγκέφαλος ἐκτρέπεται τῆς τακτικῆς του λειτουργίας καὶ παρπαῖει. Καὶ πολλάκις οἱ ἄρρωστοι, ἀνίσθητοι σχεδὸν πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἐντυπώσεις, πλάττουσι καθ' ἑαυτοῦς κόσμον ἴδιον, ἐν αὐτῷ δὲ πλανῶνται καὶ προσπαθοῦσι καὶ ἀγωνίζονται φεύγοντες κινδύνους φανταστικῶς ἢ ἐπιδιώκοντες σκοποὺς ἀνεφίκτους. Ἐνίοτε δὲ κατὰ τὴν ἐσχάτην ὥραν παραλη-

ροῦντες ἐκφέρουσι λόγους ἀσυναρτήτους, τμήματα τῶν ἐσωτερικῶν ἐντυπώσεων καὶ διαλογισμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἐκπεπληγμένον πνεῦμα τῶν παρισταμένων ἀποδίδει οὐχὶ σπανίως σημασίαν προφητικὴν καὶ κύρος, δυνάμενος κατ' αὐτοὺς νὰ λύσῃ τὰ ὕψιστα καὶ σκοτεινότερα τῶν ζητημάτων, οἷα τὸ περὶ Θείας Προνοίας, τὸ περὶ ἀθανάτου ψυχῆς κ.τ.λ., τῶν ὁποίων ἡ ἀλήθεια ἀλλοίμονον ἂν ἐστηρίζετο μόνον ἐπὶ τοιοῦτων ἀποδείξεων. Καὶ τὸ ἀγγελόσκασμα τῶν ψυχορραγούντων καὶ αἱ μορφαὶ τῶν τεθνεώτων οἰκειῶν αἰ φοιτῶσαι παρὰ τὴν κλίνην τοῦ θανάτου, τῶν ἀπλοϊκῶν ἰδίως χωρικῶν, προέρχονται ἐκ τοιαύτης λειτουργικῆς διαταραξέως ἐγκεφάλου, ἀορίστως συναισθανομένου τὸ ἐπικείμενον φοβερὸν τέλος, καὶ ἐκ προγενεστέρων διηγήσεων καὶ προλήψεων θαθέως ἐρριζωμένων πεπεισμένου, ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην ἀγαθὰ καὶ πονηρὰ πνεύματα ἐρίζουσι περὶ τῆς ψυχῆς του, καὶ ὅτι οἱ τεθνεώτες οἰκεῖοι ἔρχονται συμπαθῶς νὰ παραλάβωσι καὶ συνοδεύωσιν αὐτὸν εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου ὁδοπορίαν.

Ἄλλὰ τὴν σύστασιν τοῦ αἵματος δύναται νὰ ἀλλοιώσωσιν, ὄχι μόνον κόποι σωματικοί, ἀλλὰ καὶ οὐσίαι τινες, ναρκωτικαὶ ἰδίως, αἵτινες προσαναμιγνύμεναι ἐν τῷ αἵματι καὶ φερόμεναι μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἐγκέφαλον, προκαλοῦσι φαινόμενα περίεργα καὶ χαρακτηριστικά. Τίς ἀγνοεῖ τὸν οἶνον καὶ τὸ οἶνόπνευμα καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐπιρροῆς των γοργῶς ἀναβλύζουσαν πηγὴν τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς φαιδρότητος, τὴν πνίγουσαν εἰς τὸ διαυγὲς βῆμά της πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν καὶ πάντα λυπηρὸν διαλογισμὸν;

«Ὅταν πίνω τὸ κρασί:
Ἐστὸ γρυσὸ μου ποτηράκι
Καὶ ὁ νοῦς μου ζαλιστῆ,
Τὸς ἀρχίζω καὶ χορεύω
Καὶ γελῶ καὶ χορατεύω
Κ' ἡ ζωὴ μ' εὐχαριστεί.»

Μὴ παρὰ πολὺ ὅμως ἄλλως ἢ εὐθυμία μετατρέπεται εἰς κατήφειαν καὶ ἡ ἰλαρότης εἰς δεινὴν ἀγωνίαν. Δὲν ἐνοοῦμεν δὲ με τοῦτο τὴν ἀηδῆ ἀπὸ τῆς μέθης ἀνάνηψιν, τὸ γνωστὸν μαχμουρλοῦκι, ἀλλὰ τὴν σοβαρωτέραν ἐκείνην νόσον τὴν καλουμένην delirium tremens (περίτρομος παραφροσύνη) καὶ προερχομένην ἐκ πολλῆς καὶ ἐπιμόνου καταχρήσεως τῶν οἶνοπνευματωδῶν ποτῶν. Οἱ τὴν νόσον ταύτην νοσοῦντες κατατρέχονται πραγματικῶς ὑπὸ περιέργων καὶ χαρακτηριστικῶν ἰνδαλμάτων. Βλέπουσι δηλαδὴ ζῶα διάφορα, οἶον μῦς καὶ τὰ τοιαῦτα, τρέχοντα ταχέως καὶ ἀθρόβως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ποιοῦντα παραδόξους μομφασμούς. Παρουσιάζονται δ' ἐνίοτε τοιαῦτα τὸ πλῆθος καὶ τὴν σμικρότητα, ὥστε σμήνος αὐτῶν ὀλόκληρον δύναται νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ ἀπλοῦ φύλλου χάρτου. Ἄλλοτε πάλιν παρακολουθοῦσι τοὺς πάσχοντας ὑποπτα πρό-

σώμα εξαφανιζόμενα ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ἀποπειρᾶ. Ἀλλὰ καὶ οἰονδήποτε ἀντικείμενον δύναται νὰ παράσχη ἀφορμὴν τοιοῦτων ἰνδαλμάτων. Οὕτως ἐνῶ οἱ κατὰ τὰ λοιπὰ ἐντελῶς σώφρονες ἄρρωστοὶ συνδιαλέγονται ἡσύχως καὶ λογικῶς, αἴφνης ἄκρα τις ἢ πτυχὴ τοῦ ἐνδύματος τοῦ μεθ' οὗ συνδιαλέγονται προσώπου λαμβάνει μορφήν κινουμένου τινος ἢ ἐρποντος πράγματος, ἢ μεταμορφοῦται εἰς φοβερῶς μορφάζοντα διάβολον, ὅστις οἴχεται φεύγων μετὰ τρόμου. Εἶνε δὲ αἱ ὀπτασίαι αὗται λίαν ἐπιπόλαιοι· θερμὸς καφεὲς π.χ. ἢ ζωμὸς ἀρκεῖ πολλάκις νὰ τὰς ἀποδιώξῃ, τοῦλάχιστον πρὸς στιγμὴν.

Εὐγνωμονέστερον τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ πιστότερον δείκνυται πρὸς τοὺς ἰδίους θιασώτας τὸ ὄπιον. Καὶ ἀποχωνοῦνται μὲν ἀληθῶς προσόντος τοῦ χρόνου καὶ τήκονται καὶ αὐτοὶ, ἀλλὰ τὰ δρώμενα ἰνδάλαμα διατηροῦσι τοῦλάχιστον μέχρι τέλους τὸν εὐφρόσυνον χαρακτῆρα των. Λαμπρὰν καὶ πιστὴν εἰκόνα τῆς δι' ὀπίου μέθης ἐφιλοτέχνησεν ἐν τῇ «Φαρμακολογία» τοῦ ὁ καθηγητῆς κ. Θεόδ. Ἀφεντούλης. «Κρατῶν δὲ, λέγει, νῦν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους καὶ καμμύοντας, παραδίδει ἑαυτὸν ὁ μεθυσθεὶς δι' ὀπίου τοῖς ἰνδάλαμασι τῆς ἑαυτοῦ φαντασίας, μειδιᾷ, ὑποτονθορῶζει, ὀπτάνεται ἐπὶ τὸ ἐρωτικώτερον, ἀκούει ψόφους καὶ ἤχους ὡς ἀπὸ μουσικῆς καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν περὶ αὐτὸν, ἀναισθητῶ καταστάντι πρὸς τὰς τοῦ βίου ταλαιπωρίας. Καὶ ἀντιλαμβάνεται μὲν καὶ νῦν τοῦ ἐν τῷ σώματι ἄλγους, ἀδιαφορεῖ ὅμως ὑπολαμβάνων αὐτὸ ὡς συμβαῖνον ἐν σώματι ἄλλοτρίῳ· ἀπλῶς δ' εἰπεῖν ὁ σύνδεσμος τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν περικείμενον κόσμον φαίνεται οἰονεὶ διακεκομμένος, ζῆ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐν ἐνέροις.»

Καὶ καλὰ μὲν θεαίως ταῦτα καὶ εἰς πειρασμὸν ἐμβάλλοντα, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ τὸ ἀντίστροφον τοῦ νομίσματος—Εἰσήχθη, λέγει ἄγγλος τις, ἐπιφορτισμένος πολιτικὴν ἀποστολὴν παρὰ τινι Ἰνδῷ ἡγεμόνι, εἰς αἴθουσαν μεγαλοπρεπῶς ὑπηρετισμένην, μετὰ τινα δὲ χρόνον προσήλθον δύο δούλοι εἰδὸς τι φερέτρου κομίζοντες ἐν χερσίν. Ἐπὶ τοῦ φερέτρου, διὰ θαυρτίμων σαλίων ὑπεστρωμένου, ἔκειτο μορφή ἀνθρώπου κατὰ τὰ φαινόμενα νεκροῦ. Ἀξιωματικὸς τις ἐν ὑπηρεσίᾳ προσήλθε τότε κρατῶν φιαλίδιον, κυανόχρουν ὑγρὸν ἐμπεριέχον, ἐγὼ δὲ νομίσας ὅτι παριστάμενη ἀκουσίως εἰς ἐπικηδεῖον τελετὴν ἠθέλησεν ἀποσυρθῆ. Ἀλλ' εἶδον ἀμέσως ὅτι ἠπατώμενη· διότι τῶν ἀξιωματικῶν τις ὑπανεγείρας τὴν κεφαλὴν τοῦ ὑποτιθεμένου νεκροῦ, εἰσήγαγε διὰ τῆς χειρὸς εἰς τὸν τόπον τῆς τὴν ἔξω τοῦ στόματος χρεμαμένην γλῶσσαν καὶ μετὰ ταύτην ποσὸν τι ὑγροῦ· κλείσας δὲ τότε τοῦ παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τὸ στόμα, ἐπέτριψε διὰ τῆς

χειρὸς ἐλαφρῶς τὸν λαϊμόν του, ἵνα ὑποβοηθήσῃ τὴν κατάποσιν. Τούτου δὲ τρίς ἢ τετράκις ἐπαναληφθέντος, διήνοιξεν ἐκεῖνος τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔκλεισεν οἰκεία βουλήσει τὸ στόμα, ἀφοῦ δὲ κατέπειεν ἀκόμη ἄνευ βοήθειας ἱκανὴν ποσότητα τοῦ ὑγροῦ, τέλος μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας ἀναβιώσας, ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς καὶ ἀνέλαβε χρῶμα κάπως ζωντανὸν καὶ τὴν ἐν μέρει χρῆσιν τῶν μελῶν του. Ἀπέτεινε τότε πρὸς ἐμὲ τὸν λόγον καὶ ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς μου, ἐπὶ δύο δὲ συνεχεῖς ὥρας διετέλεσε νήφων ὁ περιετῆρας ἀνὴρ καὶ διαπραγματευόμενος σπουδαιοτάτας ὑποθέσεις. Ἐλαβὰ τότε τὸ θάρρος νὰ τὸν ἐρωτήσω καὶ περὶ τῆς παραδόξου σκηνῆς, εἰς ἣν παρέστην. Κύριε, μοι ἀπήντησεν, εἶμαι πρὸ πολλοῦ ὀπιόφαγος, καὶ ἡ ἔξις αὕτη μὲ ἔφερον εἰς τὴν ὁποίαν βλέπεις ἀθλίαν κατάστασιν. Τὰ τρία τέταρτα τῆς ἡμέρας διάγω θαθείως νεαρῶς, ἀνίκανος νὰ λαλήσω ἢ νὰ κινήθω, ἀλλὰ διατηρῶν καθαρὰν συνείδησιν ἑμαυτοῦ καὶ περικυκλούμενος ὑπὸ ἡδονικωτάτων ἰνδαλμάτων. Τροφὴν λαμβάνω σχεδὸν μηδαμινὴν, μόλις ἀρκοῦσαν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς, θὰ μοι ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ ἀνανήψω ἀπὸ τῆς νάρκης εἰς ἣν βυθίζομαι, ἂν μὴ ἠγρύπουν περὶ ἐμὲ οἱ πιστοὶ μου θεράποντες.

Παρόμοια σχεδὸν φαινόμενα προκαλεῖ καὶ ἡ διὰ τοῦ χασίς, τοῦ ἐκ τῆς ἰνδικῆς κανάθως παρασκευαζομένου, μέθη, μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι αἱ ὀπτασίαι ἔχουσιν ἐνεργητικώτερον καὶ θορυβωδέστερον χαρακτῆρα. Οἱ ὑπὸ τούτου μεθυσκόμενοι παραδίδονται διὰ τοῦτο πολλάκις εἰς κινήσεις γελοίας καὶ μωρὰς, φανταζόμενοι ὅτι ἵπτανται, ἢ κολυμβῶσιν, ἢ κυνηγοῦσιν, ἢ ἐλαύνουσιν ἐφ' ἀμάξης κ.τ.λ. Ἐκ πασῶν ὅμως τῶν ναρκωτικῶν οὐσιῶν, τὸ χλωροφόρμιον καὶ ταχύτερον καὶ στεγανώτερον κλείει τὰς θύρας τῶν αἰσθήσεων πρὸς τὰς ἔξωθεν ἐντυπώσεις. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ κατὰ τὰς χειρουργικὰς ἐγχειρήσεις προτίμησις του. Μόνον ὁ ἐσωτερικὸς τῆς συνειδήσεως ὀφθαλμὸς διατελεῖ ἄγρυπνος καὶ πρὸ αὐτοῦ παρελαύνουσιν, ὡς ἐν διοράματι, ποικίλαι τὸν χαρακτῆρα σκηναί, ἐκδηλούμεναι ὑπὸ τοῦ νεαρῶς καὶ διαφωρῶν, ἢ ἀσμάτων, ἢ γέλωτος ἢ χηροῦ, ἐνῶ τέμνει θαθείως τὰς σάρκας ἢ χειρουργικὴ μάχαιρα καὶ διανοίγονται αἱ ἀρθρώσεις ἢ διαπρίνεται τὰ ὀστά.

Τοιαῦτα περίπου τὰ ἐκ τῶν ναρκωτικῶν φαινόμενα· τὸ δὲ γεγονός ὅτι διὰ τῆς χρήσεως τοιούτων καὶ ἄλλων ἀκόμη οὐσιῶν δυνάμεθα νὰ προκαλέσωμεν παροδικῶς παραισθησίας, ὅποιαε διαρκῶς παρακολουθοῦσι τοὺς παράφρονες, εἶνε περιεργότατον. Ἀνάγκη ὅμως νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι τὰ ἰνδάλαμα καὶ αἱ ὀπτασίαι αἱ ἀπὸ τῶν ναρκωτικῶν παραγόμεναι ἔχουσιν εἰδικὴν διαφορὰν ἀπὸ τὰς γνησίας παραισθησίας τῆς

παραφροσύνης. Τὸ πνεῦμα τοῦ μεθύοντος θεωρεῖ, οὕτως εἶπεν, διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀφθαλμοῦ τὰ ἰνδάλματα καὶ τὰς ὀπτασίας, αἵτινες μεγίστην ἔχουσιν ὁμοιότητα μὲ τὰς καθ' ὕπνον παραφροσιώσας. Μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς μέθης ἀνάνηψιν ὁ ἄνθρωπος σύνοιδεν ὅτι πάντα τὰ ὁραθέντα ἦσαν γεννύματα τοῦ ἐξημημένου ἐγκεφάλου. Οὐχ ἦττον ὁμῶς παρατεινομένης τῆς χρήσεως τῶν μεθυστικῶν οὐσιῶν τὰ ἰνδάλματα μετακινούνται ἐπὶ τέλους ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου εἰς τὸν ἐξωτερικόν, ὡς συμβαίνει εἰς τὸ delirium tremens. Ἀποδείξεις καὶ αὕτη ὅτι μεταξὺ σωφροσύνης καὶ παραφροσύνης δὲν ὑπάρχει πρᾶγματι ἡ ἐν ταῖς λέξεσιν ἐμφαινόμενη ἀντίθεσις, ἀλλ' ὅτι ἐν τῇ φύσει μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων καταστάσεων εὐρίσκονται πλείστοι μεσάζοντες σταθμοὶ, καθιστῶντες δυσδιάκριτα τὰ σύνορα ἑκατέρας.

Τὴν ἰδέαν δὲ ταύτην θεμελιούσιν ἔτι καλλίτερον τὰ καθ' ὕπνον πνευματικὰ φαινόμενα ἢ τὰ ὄνειρα. Ἐνῶ δηλαδὴ τῶν ὀνείρων αἱ πολυποίκιλοι σκηναὶ παρελαύνουσιν ὡς ἐν πανοράματι πρὸ ἡμῶν, θεωροῦμεν αὐτὰς ὡς πραγματικὰς καὶ πιστεύομεν εἰς αὐτὰς μετὰ πάσης πεποιθήσεως. Τὰ παραδοξώτατα καὶ τὰ μάλλον ἀπίθανα τῶν συμβεβηκότων παρίστανται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας, χωρὶς οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ διεγείρωσι τὴν ἡμετέραν δυσπιστίαν, διότι αἵρεται μὲν ἡ κρίσις, καθυύδει δὲ βαθέως τὸ λογικόν. Ἐν συντόμῳ δὲ ὁ ὄνειρώτων φαίνεται πεπεισμένος περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς φυσικότητος τῶν ἀπιθανοτάτων καὶ μάλιστα ἀντιφατικῶν πράξεων καὶ φαινομένων, ὡς ὁ παράφρων περὶ τῶν ἰδίων ἰδεῶν καὶ ἰνδαλμάτων, ἅτινα οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὄνειρα ἐν ἐγρηγόρει. Ἡ μόνη διαφορὰ ἐγκείται εἰς τοῦτο ὅτι ὁ ὄνειρώτων δὲν πράττει κατὰ τὸ ἐνύπνιον. Ἄλλ' ἐν περιπτώσει ὑπνοβασίς αἵρεται καὶ αὕτη ἡ διάκρισις· διότι, ὡς γνωστὸν, οἱ ὑπνοβάται κινούνται καὶ ἐνεργοῦσι συμφῶνως μὲ τὰ ὁποῖα βλέπουσιν ὄνειρα, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας καὶ περιφερόμενοι, πολλάκις μὲν ἀβλαβῶς, ἐνίοτε ὁμῶς ἐκλαμβάνοντες ἄλλα ἀντ' ἄλλων καὶ προσκρούοντες ἢ κατακρημνιζόμενοι. Ἴσως εἶνε γνωστὸν εἰς τινὰς τῶν ἀναγνωσῶν τῆς «Ἐστίας» τὸ περιστατικὸν ὑπνοβάτου τινὸς μοναχοῦ, ὅστις συνείθιζε νὰ περιφέρεται τὴν νύκτα κοιμώμενος ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου. Μιᾶ τῶν νυκτῶν ὁ μοναχὸς οὕτως ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ ἡγουμενικοῦ κελλίου, εἰ δὲ ἡγούμενος ἀγρυπνῶν εἰσέτι, κατὰ καλὴν τύχην, ἤνοιξεν αὐτῷ. Ὁ μοναχὸς εἰσελθὼν διηυθύνθη ἀμέσως μὲ πρόσωπον ἀγρυπνῶν πρὸς τὴν κλίνην, καὶ διὰ μαχαίρας, τὴν ὁποίαν ἐκράτει, κατέφερε κατὰ τῶν ἐφαπλωμάτων κτύπημα μανιῶδες, διατρυπῆσαν αὐτὰ μέχρι τοῦ ὑποστρώματος, καὶ τότε στραφεὶς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του. Ὅτε δὲ τὴν ἐπαύριον ἤρω-

τήθη ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου τί ὄνειρον εἶδε τὴν νύκτα ἐκείνην, «Πάτερ μου, ἀπήντησε τεταραγμένος, ὠνειρευόμην τόσον τρομερὰ πρᾶγματα, ὥστε θὰ ἦτο θεβαίως διαβολικῆ συνεργεία. Μόλις κατακλιθεὶς ὠνειρεύθη ὅτι ἐφόνευσε τὴν μητέρα μου, ἥτις ἦλθεν αἱματόφυρτος πρὸς ἐμὲ καὶ κλαίουσα ἐζήτηε ἐκδίκησιν. Μανιακὸς ὑπὸ ἀγανακτήσεως ἤρπασα τότε μάχαιραν καὶ δρᾶμῶν εἰς τὸ κελλίον σου σὲ ἐμαχίρωσα ἐπὶ τῆς κλίνης εὐρισκόμενον. Μετ' ὀλίγον ἐξύπνησα κατάρρυτος ὑπὸ ἰδρώτος, φρίπταν διὰ τὸ ἐπιχειρημα καὶ δοξάζων τὸν Θεὸν ὅτι ἦτο μόνον ὄνειρον.» «Δὲν ἦτο τόσον ὄνειρον, ὅσον φαντάζεσαι», ὑπέλαθεν ὁ ἡγούμενος, καὶ διέταξε νὰ κλειδόνωσιν εἰς τὸ ἐξῆς τὴν νύκτα εἰς τὸ κελλίον του τὸν ὑπνοβάτην μοναχόν.

^{Ἐπειτα τὸ τέλος.}

Ἐν Ἑρακλείῳ.

I. K. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ.

^{Ἀνακάλυψις πόλεως}

ΕΝ Τῇ ΛΙΜΝῇ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

Ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Λωζάνης» γράφει ὅτι δύο δῦται ἐρευνῶντες τὸν βυθὸν τῆς λίμνης τῆς Γενεύης (ἢ Λεμάν), παρὰ τὴν ἐλβετικὴν κώμην Σαιντ-Πρὲ, πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ὀδοιπορικοῦ σάκκου Ἀμερικανοῦ τινος, οὐτινος ἡ λέμβος εἶχε ἀνατραπῆ, ἀνεύρον οὐ μόνον τὸν σάκκον, ἀλλὰ καὶ κάλλιστον ἀρχαῖον ἀγγεῖον μετὰ λαβῆς ἐτρουσκιχῆς τέχνης.

Οἱ δῦται εἶπον ὅτι περιεπάτησαν ἐπὶ ἐδάφους ἐντελῶς ἀνωμάλου, ὅτι πολλάκις ἐκινδύνευσαν νὰ ἐμπέσωσιν εἰς λάκκους, καίμενος κατὰ ἴσας ἀποστάσεις ἀπ' ἀλλήλων, ἐπὶ τέλους εἶπον ὅτι πιστεύουσιν ὅτι ἀνεύρον ὑπὸ τὰ ὕδατα ἀθροίσματα οἰκιῶν κατεσκευασμένων ὑπὸ ἀνθρώπων.

Αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως Μόργης καὶ τῆς κώμης Σαιντ-Πρὲ μετέβησαν ἐπὶ τόπου διὰ λέμβου, καὶ διέταξαν νὰ χύσωσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἔλαιον, ὡς γίνεται ἐπὶ παρομοίων πειριστάσεων. Ὅντως δὲ ἅμα κατέστη ἡ καλυφθεῖσα ἑκτασις τοῦ ὕδατος δ' ἐλαίου ἱκανῶς διαφανῆς παρετήρησαν τὸν βυθὸν τῆς λίμνης κατεχόμενον ὑπὸ πόλεως καλῶς διατηρουμένης, ἧς ἡ κτίσις ἀνάγεται κατὰ πάσαν πιθανότητα εἰς πολλοὺς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ. Διεκρίνοντο δὲ καθαρῶς νησίδια οἰκιῶν, ἔχουσῶν τὰς στέγας κεκαλυμμένας ὑπὸ πυκνοῦ στρώματος γλοιώδους ἰλύος.

Ἡδὴ προτίθενται τὸ τμήμα τοῦτο τῆς λίμνης, ὅπερ κατέχει ἡ ὑπολίμνιος κῦττη πόλις, νὰ περικυκλώσῃ δι' ἐπιχωματώσεων, καὶ οὕτως ἀποξηράνωσι καὶ ἐνώσωσι μετὰ τῆς ξηρᾶς.

Ἡ πόλις περὶ ἧς πρόκειται σύγκειται ἐκ 200 περίπου οἰκιῶν, ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες ἀρχόμενον μικρὸν ἀπέναντι τῆς κώμης Σαιντ-Πρὲ καὶ παρεκτεινόμενον μέχρι τῆς Μόργης. Πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ἐσχρατιὰν κεῖται πύργος πλατὺς τε-